

PRESUDA SUDA

28. studenoga 1991.(*)

„Sjedište institucija i mjesto rada Europskog parlamenta – Premještaj osoblja”

U spojenim predmetima C-213/88 i C-39/89,

Veliko Vojvodstvo Luksemburg, koje je prvo zastupao Ronald Mayer, a zatim Alphonse Berns, direktori međunarodnih ekonomskih odnosa pri Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenata, uz asistenciju Andréa Elvingera, člana Odvjetničke komore u Luxembourg, s izabranom adresom za dostavu u uredu ovog potonjeg, 15, Côte d’Eich,

tužitelj,

protiv

Europskog parlamenta, koji zastupaju Francesco Pasetti Bombardella i Jorge Campinos, pravni savjetnici, uz asistenciju Christiana Pennere, člana pravne službe, u svojstvu agenata, i Michela Waelbroecka, člana Odvjetničke komore u Bruxellesu, s izabranom adresom za dostavu pri glavnom tajništvu Europskog parlamenta, Kirchberg,

tuženika,

povodom zahtjeva za poništenje Odluke predsjedništva Europskog parlamenta od 1. i 2. lipnja 1988. koja je donesena pod naslovom „Uredi za informiranje i odnose s javnošću u Bruxellesu” i Odluke navedenog predsjedništva od 15. lipnja 1988. naslovljene „Bilješka o srednjoročnim predviđanjima za aktivnosti Europskog parlamenta na tri uobičajena mjesta rada” kao i Rezolucije Europskog parlamenta od 18. siječnja 1989. o sjedištu institucija i glavnom mjestu rada Europskog parlamenta (SL C 47, str. 88.),

SUD,

u sastavu O. Due, predsjednik, Sir Gordon Slynn, R. Joliet, F. A. Schockweiler i P. J. G. Kapteyn, predsjednici vijeća, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias i Díez de Velasco, suci,

nezavisni odvjetnik: C. O. Lenz,

tajnik: D. Louterman, glavna administratorica,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši očitovanja stranaka na raspravi održanoj 31. siječnja 1991.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 25. travnja 1991.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Dvama zahtjevima podnesenima tajništvu Suda 1. kolovoza 1988. odnosno 16. veljače 1989. Veliko Vojvodstvo Luksemburg zatražilo je, na temelju članaka 31. i 38. Ugovora o EZUČ-u, članka 173. Ugovora o EEZ-u i članka 146. Ugovora o EZAE-u, poništenje, prvo, Odluke predsjedništva Europskog parlamenta od 1. i 2. lipnja 1988. o uredima za informiranje i odnose s javnošću u Bruxellesu i Odluke navedenog predsjedništva od 15. lipnja 1988. naslovljene „Bilješka o srednjoročnim predviđanjima za aktivnosti Europskog parlamenta na tri uobičajena mjesta rada” (predmet C-213/88) i, drugo, Rezolucije Europskog parlamenta od 18. siječnja 1989. o sjedištu institucija i glavnom mjestu rada Europskog parlamenta” (SL C 47, str. 88.) (predmet C-39/89).

Tužba u predmetu C-213/88

- 2 Odluka predsjedništva Europskog parlamenta od 1. i 2. lipnja 1988. donesena je na osnovi izvještaja glavnog tajnika Parlamenta razmatranog 15. i 17. prosinca 1987. s ciljem da se, na zahtjev proširenog predsjedništva, uspostave nužne mjere radi jačanja službi za informiranje sa sjedištem u Bruxellesu. Odluka se sastoji od nekoliko dokumenata.
- 3 Iz izvotka iz zapisnika sa sjednice predsjedništva Parlamenta od 1. lipnja 1988. naslovljenog „Službe za informiranje i odnose s javnošću u Bruxellesu” (dokument EP 122.508/Bur.) vidljivo je da je predsjedništvo uzelo u obzir izvještaj od 19. svibnja 1988. *ad hoc* skupine „Informiranje” naslovljen „Jačanje službi za informiranje u Bruxellesu” (EP 122.503/Bur.), izrazilo suglasnost s općim smjernicama preporučenim u tom dokumentu i zadužilo glavnog tajnika da poduzme mjere za provedbu usvojenih prijedloga.
- 4 Iz tog izvještaja proizlazi da „Središnji ured za medije mora biti odvojen od ureda za informiranje u Bruxellesu” i da „u provedbi svojih zadaća, taj ured (tj. Središnji ured za medije) može računati na doprinos sektorâ u Odjelu za publikacije koji su premješteni u Bruxellesu”. *Ad hoc* skupina došla je do zaključka „da dok se čeka budući razvoj događaja, koherentno jačanje aktivnosti informiranja u Bruxellesu zahtijeva, i to u kratkom roku, premještaj određenog broja dužnosnika”. *Ad hoc* skupina osobito smatra da bi „samo privremeno, u etapama, trebalo premjestiti određene jezične sektore Odjela za publikacije koji se trenutno nalaze u Luxembourg, čuvajući pritom geografsko jedinstvo ekipa i ne ugrožavajući uobičajene aktivnosti”. Nakon premještaja engleskoga sektora tog odjela o kojemu je predsjedništvo odlučilo 15. prosinca 1987. i koji se predviđa za 1. rujan 1988. taj projekt ima za cilj, počevši od 1. siječnja 1989., premjestiti portugalski sektor u kojemu se četvero njegovih dužnosnika izjasnilo suglasnima u tom pogledu. Predviđa se i premještaj ostalih jezičnih sektora.
- 5 Prema izvještaju *ad hoc* skupine:

„premještaj dužnosnika u Bruxelles podliježe četirima bitnim ograničenjima:

- a) pravnom položaju ustanovljenom presudom Suda koja zabranjuje premještaj cijelih ureda;
- b) kriteriju dragovoljnosti koji zahtijeva suglasnost dotičnih djelatnika;
- c) postojećim tehničkim uvjetima u Bruxellesu (raspoloživost prostorija, tehnička oprema);
- d) funkcionalnim aspektima (učinkovitost mjera, zaštita važnih aktivnosti koje obavljaju uredi koji se premještaju, itd.).”

6 Spomenuta odluka od 15. lipnja 1988. ustanovljena je točkom 4.1. zapisnika sa sastanka predsjedništva Parlamenta naslovljenom „Bilješka o srednjoročnim predviđanjima za aktivnosti Europskog parlamenta na tri uobičajena mjesta rada”.

7 U tom je aktu predsjedništvo najprije evidentiralo više bilježaka glavnog tajnika i glavne uprave za administraciju o srednjoročnim predviđanjima o aktivnostima Parlamenta na tri mjesta rada, o napredovanju nekretninskih projekata koji su u tijeku u Bruxellesu i u Strasbourgu i o napredovanju radova na nekretninama namijenjenima Parlamentu i njegovim tijelima na uobičajenim mjestima rada. Također je uzelo u obzir izvadak iz zapisnika sa sastanka predsjedništva koji glavnom tajniku daje ovlast „da istraži raspoloživost dodatnih ureda i dvorana za sastanke u Bruxellesu” kao i pismo predsjednika o sastanku predsjednikâ parlamentarnih odbora vezano uz potrebe različitih odbora u Bruxellesu.

8 Tom istom odlukom predsjedništvo je prihvatilo i sadržaj bilješke glavnog tajnika od 6. lipnja 1988. koja sugerira „šire pozivanje na članak 37. Poslovnika (tj. ‚Poslovnika Parlamenta’), što bi omogućilo da se odborima dodijele ovlasti odlučivanja” i koja predlaže „povećanje broja dvorana za sastanke u Bruxellesu i opremanje dvorane u koju bi se istodobno moglo smjestiti više odbora ili veliki odbor koji može odlučivati umjesto Parlamenta, a ovaj potonji bi ipak bio pozvan da potvrdi odluke bez rasprave”.

9 Naposljetku, saslušavši nekoliko mišljenja, predsjedništvo, u istoj odluci, osobito:

– se odlučilo za neke nekretninske projekte u Bruxellesu;

– dalo je ovlast glavnom tajniku da poduzme, u skladu s bilješkom koju je uputio, sve potrebne mjere kako bi se, tijekom 1990. Parlamentu osigurale nove prostorije;

– prihvatilo je smjernice glavnog tajnika u pogledu racionalizacije aktivnosti Parlamenta.

Tužba u predmetu C-39/89

10 U navedenoj rezoluciji od 18. siječnja 1989. Parlament navodi da vlade država članica još nisu ispunile svoju obvezu utvrđivanja sjedišta institucija Zajednice u skladu s člankom 77. Ugovora o EZUČ-u, člankom 216. Ugovora o EEZ-u i člankom 189. Ugovora o EZAE-u. Smatra da zbog nedonošenja takve odluke ispunjenje važnih dodatnih zadataka koji su mu dodijeljeni Jedinostvenim europskim aktom i istodobno izvršenje zakonodavnih, proračunskih funkcija i funkcija nadzora koje mu dodjeljuju prethodni Ugovori, zahtijeva veću reorganizaciju i smanjenje trenutačnog stupnja disperzije njegovih aktivnosti i osoblja na tri radna mjesta. Stoga Parlament, osobito:

„[...]

7. odlučuje [...] poduzeti mjere koje više odgovaraju ispunjenju tih zadataka, u skladu s obvezama koje mu nalaže pravo Zajednice i u skladu s prirodnim pravom svakog parlamenta izabranog na neposrednim općim izborima;

[...]

9. nalaže svojemu predsjedništvu da u najkraćem mogućem roku poduzme nužne mjere da se Parlamentu ustupi osoblje i sve infrastrukture potrebne za učinkovito i korisno ispunjenje njegovih zadaća na mjestima na kojima se održavaju plenarne sjednice i drugi sastanci parlamentarnih odbora, i to uzimajući u obzir razmatranja navedena u točkama 2. i 3.;

10. smatra, osobito, da je za njegovo dobro funkcioniranje neophodno da Parlament u Bruxellesu ima na raspolaganju osoblje zaduženo za sljedeće aktivnosti:

- odbori i izaslanstva,
- informiranje i odnosi s javnošću,
- studije i istraživanja,

kao i

- ostalo osoblje koje se poziva da izravno radi za određenog zastupnika, i
- ostalim osobljem koje se poziva da, zbog svoje funkcije nadzora ili podrške, radi u istom prostoru u kojem se obavljaju i gore navedene aktivnosti;

11. zaključuje da je, kako bi Parlament mogao učinkovito obavljati povećane zadaće koje su mu dodijeljene, postalo potrebno da uz jednotjedne ili duže sastanke odbora ili klubova zastupnika istovremeno održava dodatne i komplementarne plenarne sjednice;

[...]

16. nalaže svojemu predsjedniku, svojemu glavnom tajniku, svojemu predsjedništvu, svojemu proširenom predsjedništvu i svojim kvestorima da brzo poduzmu sve potrebne mjere, osobito u području postizanja dogovora s osobljem, kako bi se provele mjere predviđene ovom rezolucijom, osobito putem najma ili kupnjom novih zgrada i prestankom najma zgrada koje više nisu potrebne;

17. upozorava na hitnost situacije u kojoj se nalazi i naglašava potrebu da se krene s promjenama predviđenima u točkama 9., 10. i 11. čim infrastrukture budu raspoložive”.

11 Veliko Vojvodstvo Luksemburg traži poništenje ove rezolucije u cijelosti, a posebno njezinih gore navedenih točaka 7., 9., 10., 16. i 17.

- 12 Za širi prikaz pravnog okvira i okolnosti spora, tijekom postupka te tužbenih razloga i argumenata stranaka, upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti su dijelovi spisa preuzeti u nastavku samo u onoj mjeri u kojoj je to nužno za odlučivanje Suda.

Dopuštenost

Dopuštenost tužbe u predmetu C-213/88

- 13 Parlament osporava dopuštenost ove tužbe jer su dvije odluke predsjedništva koje su predmet ove tužbe akti unutarnje organizacije i, prema ustaljenoj sudskoj praksi, takvi akti ne mogu biti predmet tužbe za poništenje. U tom se pogledu poziva osobito na rješenje od 4. lipnja 1986., Grupa europske desnice/Parlament (78/85, Zb., str. 1753.) i na presudu od 22. rujna 1988., Francuska/Parlament (385/85, Zb., str. 4821.).
- 14 Veliko Vojvodstvo ističe da je Sud u presudama od 10. veljače 1983. i od 10 travnja 1984., Luksemburg/Parlament (230/81, Zb., str. 255. i 108/83, Zb., str. 1945.) već odbio ovaj tužbeni razlog koji se tiče rezolucija Parlamenta o sjedištu i mjestima rada. Dodaje da su se presude koje je naveo Parlament odnosile, prvo, na osnivanje istražnog povjerenstva i, drugo, na organizaciju hitne rasprave i stoga ne predstavljaju zaokret u sudskoj praksi.
- 15 Da bi se utvrdilo može li se protiv nekog akta podnijeti tužba na temelju članka 173. prvog stavka Ugovora, najprije valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi treba ispitati prirodu predmetnog akta, a ne njegov oblik i provjeriti je li namijenjen da proizvodi pravne učinke (presuda od 27. rujna 1988., Ujedinjena Kraljevina/Komisija, t. 12., 114/86, Zb., str. 5289.).
- 16 Ipak, valja istaknuti da je pitanje o tomu odnose li se odluke od 1. i 2. lipnja 1988. isključivo na unutarnju organizaciju aktivnosti i rada Parlamenta i proizvode li one pravne učinke prema trećim osobama, neodvojivo povezano s ispitivanjem njihovoga sadržaja i stoga, s ispitivanjem merituma tužbe. Stoga valja ispitati meritum tužbe u predmetu C-213/88.

Dopuštenost tužbe u predmetu C-39/89

- 17 Parlament je podnio prigovor nedopuštenosti ove tužbe koji se temelji, prvo, na nepreciznosti tužbe i, drugo, na vrsti pobijanog akta, tj. rezolucije koja nema nikakav obvezujući učinak.

Tužbeni razlog koji se temelji na nepreciznosti tužbe

- 18 Parlament smatra da tužba ne udovoljava uvjetima iz članka 38. stavka 1. Poslovnika Suda. U tom pogledu ističe da sâma činjenica pozivanja na nenadležnost institucije ili na njezinu povredu odredaba Ugovora ne može biti dostatna da se ospori zakonitost nekog akta te iste institucije. Smatrati takvu tužbu dopustivom, prema njegovom mišljenju, implicira potpuno prebacivanje tereta dokaza, a to od tuženika zahtijeva dokazivanje da dotični akt ne proizlazi iz zlorabe ovlasti.
- 19 Prema mišljenju luksemburške vlade, budući da precizira predmet spora koji se odnosi na rezoluciju u cijelosti, no osobito na neke njezine točke i detaljno potkrepljuje navedene

tužbene razloge, odnosno zlorabu ovlasti Parlamenta i povredu načela proporcionalnosti, tužba prekoračuje formalne zahtjeve iz članka 38. stavka 1. Nadalje, tužitelj smatra da argument Parlamenta proizlazi iz pogreške koja se tiče prava u dijelu u kojem se odnosi na pitanje dokazivanja navoda iznesenih u tužbi, što ni na koji način nije povezano s pitanjem formalne pravilnosti tužbe.

- 20 Valja istaknuti da je iz tužbe razvidno da su, budući da tužba sadrži naziv i sjedište tužitelja, naziv protivne strane, predmet spora i sažeti prikaz tužbenih razloga kao i tužbenih zahtjeva, uvjeti zahtijevani člankom 38. stavkom 1. Poslovnika ispunjeni.
- 21 Valja također napomenuti da je pobijana rezolucija priložena tužbi u skladu s odredbama članka 38. stavka 4. Poslovnika i da zbog nepostojanja preciznog osporavanja u ovom stadiju postupka, nije bilo na tužitelju da ponudi izvođenje dokaza. Stoga pitanje tereta dokaza koje je postavio Parlament nije potrebno ispitivati jer, kako to ističe luksemburška vlada, ovdje je riječ o pravilnosti oblika tužbe, a ne o njezinoj osnovanosti.
- 22 Stoga valja odbiti ovaj tužbeni razlog.

Tužbeni razlog koji se temelji na vrsti pobijanog akta

- 23 Parlament podsjeća da je u presudi od 11. srpnja 1985., Salerno/Vijeće i Komisija, u točki 59. (87/77, 130/77, 22/83, 9/84 i 10/84, Zb., str. 2523.) Sud izjavio da rezolucija po naravi nije obvezujuća. Prema njegovom mišljenju sporna rezolucija ne treba biti predmet tužbe za poništenje jer ona nema karakter odluke. On ističe da, uz pretpostavku da rezolucija ipak proizvodi izvjesne pravne učinke, ona ulazi u uski okvir ovlasti koju Parlament ima za određivanje vlastite unutarnje organizacije, što ne podliježe sudskom nadzoru. Naposljetku dodaje da rezolucija o kojoj je riječ u ovom predmetu ne proizvodi pravni učinak s obzirom na pomanjkanje preciznosti u pogledu točnog broja prijedloga koji su u njoj izneseni.
- 24 Valja napomenuti da je procjena pravnog učinka sporne rezolucije neodvojivo povezana s ispitivanjem njezinoga sadržaja (navedena presuda od 10. veljače 1983., 230/81, Zb., str. 255., t. 30.).
- 25 U tom je pogledu dostatno utvrditi da je u navedenoj presudi Salerno, dotična rezolucija odražavala mišljenje Parlamenta o prijedlogu uredbe Komisije i predstavljala samo fazu u postupku izrade pravila Zajednice, dok rezolucija o kojoj je riječ u ovom postupku navodi mjere koje se smatraju neophodnima za veću reorganizaciju i smanjenje trenutnog stupnja disperzije aktivnosti i osoblja ove institucije na tri mjesta rada.
- 26 Konkretno, Rezolucijom se u točki 10. određuje osoblje zaduženo za određene aktivnosti čiju nazočnost u Bruxellesu Parlament smatra neophodnom, a u točki 16. daje ovlast predsjedniku, glavnom tajniku, predsjedništvu i kvestorima da brzo poduzmu sve potrebne mjere u cilju provedbe rezolucije, osobito u području nekretnina.
- 27 Stoga valja utvrditi da pobijana rezolucija ima karakter odluke i da ovisno o okolnostima njezini učinci mogu djelovati na jamstva koja za Veliko Vojvodstvo Luksemburg proizlaze iz akata koji se odnose na sjedište i mjesta rada Parlamenta kako ih je tumačio Sud.

28 I ovaj tužbeni razlog valja odbiti, pa prema tome i prigovor nedopuštenosti tužbe u cijelosti.

Meritum

29 Kao prvo valja podsjetiti da je Parlament, na temelju ovlasti određivanja vlastite unutarnje organizacije koja mu je dodijeljena člankom 25. Ugovora o EZUČ-u, člankom 142. Ugovora o EEZ-u i člankom 112. Ugovora o EZAE-u, ovlašten poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao svoje dobro funkcioniranje i odvijanje postupaka. Ipak, na temelju pravila koje državama članicama i institucijama Zajednice nalaže uzajamne obveze lojalne suradnje, osobito nadahnutog člankom 5. Ugovora o EEZ-u, u odlukama Parlamenta moraju se poštovati ovlasti vlada država članica da utvrđuju sjedište institucija i odluke koje su u međuvremenu s tim u vezi privremeno donesene (prethodno navedena presuda od 10. veljače 1983., 230/81., t. 38.).

30 Valja podsjetiti, kao drugo, da članak 4. odluke od 8. travnja 1967. o privremenom smještaju određenih institucija i ureda Zajednice (SL 152, str. 18.) predviđa da „Glavno tajništvo Parlamenta i njegove službe ostaju i dalje u Luxembourg”. Također valja naglasiti da je u gore navedenoj presudi Sud precizirao da Parlament na različitim mjestima rada, izvan mjesta u kojemu se nalazi njegovo tajništvo, mora biti u stanju održavati infrastrukturu koja je neophodna da bi se osiguralo da, na svim tim mjestima, može obavljati zadaće koje su mu povjerene Ugovorima. U tim granicama uspostava takve infrastrukture izvan mjesta u kojemu se nalazi tajništvo stoga može biti u skladu s navedenim načelima kojima se u tom području uređuju ovlasti država članica i Parlamenta (navedena presuda od 10. veljače 1983., 230/81, t. 54.). Sud je ipak dodao da svaka odluka o premještanju, potpunom ili djelomičnom, pravno ili činjenično, glavnog tajništva Parlamenta ili njegovih službi, predstavlja povredu članka 4. navedene odluke od 8. travnja 1965. i jamstava koja je ta odluka trebala dati Velikom Vojvodstvu Luksemburgu (navedena presuda od 10. veljače 1983., 230/81, t. 55.).

31 S obzirom na navedeno valja ispitati poštuju li se u spornim odlukama i u spornoj rezoluciji granice ovlasti koju Parlament ima za određivanje vlastite unutarnje organizacije.

Odluka od 1. i 2. lipnja 1988.

32 Luksemburška vlada ističe da uspostava samostalne službe u Bruxellesu, Središnjeg ureda za medije, ne predstavlja infrastrukturu koja je neophodna da se osiguraju, na mjestu rada u Bruxellesu, zadaće koje su Ugovorom dodijeljene Parlamentu. Ona također smatra da premještanje portugalskog jezičnog sektora Odjela za publikacije znači nezakonit premještanje administrativne jedinice, što predstavlja povredu navedene odluke od 8. travnja 1965. jer je to dio globalnog plana i ne zadovoljava kriterij neophodnog karaktera infrastruktura nužnih za funkcioniranje Parlamenta. Osim toga, ona naglašava da veza stvorena između Središnjeg ureda za medije i sektora Odjela za publikacije implicira ignoriranje uspostave Ureda za publikacije u Luxembourg iako je ta uspostava potvrđena člankom 8. navedene odluke od 8. travnja 1967.

33 Parlament ističe da, unatoč eventualnom nedostatku jasnoće u tom pogledu, u odluci od 1. i 2. lipnja 1988. Središnji ured za medije radi u Bruxellesu od 1980., neovisno o uredu za informiranje koji se nalazi u istom gradu. Stoga, prema tuženikovom mišljenju,

predmet odluke nije uspostava, već jačanje navedenog ureda koji bez toga ne bi mogao obavljati svoju zadaću informiranja s obzirom na opseg ovlasti Parlamenta i razvoj njegovih aktivnosti u tom gradu.

- 34 Valja utvrditi da svaka institucija treba odrediti svoje metode, načine i sredstva svoje politike informiranja podložno ograničenjima koja im nalaže pravo Zajednice. Obveza informiranja javnosti o aktivnostima neke institucije tim je neophodnija kada je riječ o Parlamentu izabranom na neposrednim javnim izborima, koji u ime svojih birača sudjeluje u zakonodavnom postupku.
- 35 Valja dodati da su zadaće povjerene Središnjem uredu za medije, kako su opisane u prethodno spomenutom izvještaju *ad hoc* skupine, očito povezane s političkim aktivnostima Parlamenta koje se odvijaju u Bruxellesu. Naime, riječ je o:
- osiguranju kontakata s europskim medijima akreditiranim u Bruxellesu;
  - sastavljanju i objavi svakodnevnih informacija o radu parlamentarnih odbora i izaslanstava;
  - upravljanju uredom za aktualnosti i budućom informatičkom mrežom Epistel čija se realizacija treba ubrzati;
  - suradnji s uredima za informiranje klubova zastupnika;
  - organizaciji objekata i prihvatnih struktura za akreditirane novinare na različitim mjestima rada institucije i upravljanje dvoranom za medije u Bruxellesu.
- 36 Stoga i s obzirom na to da se značajan dio parlamentarnih aktivnosti odvija u Bruxellesu gdje se nalazi veliki broj akreditiranih novinara, valja prihvatiti da povećanje ureda za medije u tom istom gradu, potrebno za obavljanje njegove zadaće informiranja, ne prelazi marginu prosudbe koja je Parlamentu priznata u provedbi njegove ovlasti određivanja vlastite unutarnje organizacije.
- 37 Iz toga slijedi da se raspoređivanje četiriju dužnosnika iz portugalskog sektora Odjela za publikacije u Središnji ured za medije treba smatrati sukladnim potrebi za povećanjem dotičnog ureda.
- 38 Osim toga, valja odbiti argument luksemburške vlade protiv premještanja članova Odjela za publikacije zbog osnivanja Ureda za službene publikacije Europskih zajednica u Luxembourg. Naime, ustupanje tajništvu Parlamenta jednoga dijela usluga umnožavanja i distribucije dokumenata namijenjenih odborima ili klubovima zastupnika ili dokumenata koje oni donose, odgovara potrebi osiguranja, u tom pogledu, neophodne usluge na mjestu gdje se održavaju sjednice odbora i klubova zastupnika.
- 39 Stoga valja odbiti tužbene zahtjeve kojima se želi poništiti odluku od 1. i 2. lipnja 1988.

Odluka od 15. lipnja 1988.

- 40 Spornom odlukom predsjedništvo Parlamenta odlučilo se za dva projekta nekretnina u Bruxellesu i odobrilo je bilješku glavnog tajništva od 6. lipnja 1988. prema kojoj Parlament mora potražiti u Bruxellesu raspoloživost oko tristo do tristo pedeset dodatnih ureda, dviju ili triju dvorana za sastanke s najmanje dvjesto do dvjesto pedeset mjesta što omogućuje održavanje sastanaka velikih klubova zastupnika i, po potrebi, vijećanje više parlamentarnih odbora na zajedničkoj sjednici, kao i prostorije neophodne za usluge

umnožavanja i distribucije. Projekti nekretnina koje je odobrilo Predsjedništvo težili bi, u toj odluci, zadovoljiti te zahtjeve.

- 41 Luksemburška vlada smatra da su projekti nekretnina koje je odobrilo Predsjedništvo, iako opravdani potrebom da se omogući smještaj „velikog odbora” u stvarnosti tek posljedica odluka o premještanju ureda i kao takvi ne zadovoljavaju potrebe neophodne infrastrukture i krše načelo proporcionalnosti. Naime, prema luksemburškoj vladi odluka o osnivanju „velikog odbora” na razini odlučivanja nije u nadležnosti predsjedništva, već sâmoga Parlamenta i stoga je eventualna i hipotetička.
- 42 Iz bilješke glavnog tajnika i odluke predsjedništva proizlazi da je cilj Parlamenta da se zastupnicima, klubovima zastupnika i glavnom tajništvu ustupi dostatan broj ureda i dvorana za sastanke. To znači da u okviru svoje ovlasti određivanja vlastite unutarnje organizacije Parlament može težiti tom cilju.
- 43 Nadalje, kako je istaknuo Parlament, izraz „veliki odbor” koji u pobijanoj odluci koristi predsjedništvo i glavno tajništvo proizlazi iz postupka iz članka 37. Poslovnika Parlamenta na koji države članice ili Vijeće nikad nisu uputili ni najmanju kritiku. Naime, na temelju te odredbe, Parlament na plenarnoj sjednici nadležnom odboru s ovlašću odlučivanja može uputiti zahtjev za mišljenje ili savjetovanje.
- 44 Valja istaknuti da je sastanak na kojemu odbor odlučuje javan, što podrazumijeva da dovoljno mjesta bude dostupno javnosti i, po potrebi, predstavnicima medija. Sastanak na zajedničkoj sjednici nekoliko parlamentarnih odbora također zahtijeva korištenje dvorane velikog kapaciteta. Primjena takvih postupaka očito potpada pod unutarnju organizaciju rada Parlamenta i stoga ne može biti predmet sudskog nadzora (gore navedena presuda od 22. rujna 1988., Francuska/Parlament, t. 17.).
- 45 Stoga valja odbiti tužbene zahtjeve kojima se želi poništiti odluku od 15. lipnja 1988., pa prema tome u cijelosti i tužbu podnesenu u predmetu C-213/88.

Rezolucija Parlamenta od 18. siječnja 1989.

- 46 Luksemburška vlada smatra da je donošenjem sporne rezolucije Parlament prekoračio granice svoje ovlasti koje je Sud utvrdio u navedenim presudama od 10. veljače 1983., 230/81 i od 10. travnja 1984., 108/83., te da nije poštovao ovlasti vlada država članica da utvrđuju sjedište i privremena mjesta rada institucija. Time je povrijedio odredbe Ugovorâ i pravila o njihovoj primjeni i osobito članak 4. navedene odluke od 8. travnja 1965. Istovremeno je povrijedio i načelo proporcionalnosti.
- 47 U tom pogledu luksemburška vlada ističe da smještanje u Bruxelles cjelokupnog osoblja zaduženog za odbore i izaslanstva, onog zaduženog za informiranje i odnose s javnošću kao i osoblja zaduženog za aktivnosti studija i istraživanja ne zadovoljava kriterij „neophodne infrastrukture” kako ga je utvrdio Sud. Taj argument vrijedi i za ostalo osoblje iz zadnje alineje točke 10. rezolucije. Štoviše, neusklađenost odluka o premještanju osoblja s Ugovorima dovodi do neusklađenosti mjera poduzetih za najam ili kupnju novih nekretnina i za prestanak najma nekretnina koje se više ne smatraju potrebnima.
- 48 Donošenje osporavanih mjera Parlament opravdava povećanjem njegovoga radnog opterećenja i njegove demokratske odgovornosti osobito nakon stupanja na snagu

Jedinstvenog europskog akta. Navodi da članovi Parlamenta u praksi sve više borave u Bruxellesu radi održavanja kontakata s Komisijom i Vijećem tako da je osoblje koje se nalazi u Bruxellesu ili je premješteno u Bruxelles neophodno za dobro odvijanje aktivnosti navedenih u točki 10. rezolucije. U tom pogledu smatra da mu pripada pravo odrediti one dužnosnike čije je raspoređivanje u Bruxelles neophodno i da tužitelj treba dokazati da tako sačinjena infrastruktura nije neophodna.

- 49 Osim toga Parlament navodi da je dobro funkcioniranje promjenjiv pojam. Ne dovodeći u pitanje ovlast država članica da utvrđuju sjedište, on smatra da što dulje ove potonje ustraju u inerciji koja podliježe kritici u smislu članka 5. Ugovora o EEZ-u, područje njegove ovlasti određivanja svoje unutarnje organizacije, osobito u pogledu mjesta rada treba se sve šire tumačiti.
- 50 Luksemburška vlada u tom pogledu odgovara da u pravnom sustavu uspostavljenom Ugovorima nije predviđena tužba protiv takvog navodnog propusta država članica, za koji se, štoviše, krivnja ne može pripisati samo jednoj vladi. Dodaje da, u svakom slučaju, djelomično izvršenje ovlasti država članica što se tiče sjedišta institucija koje su im dodijeljene Ugovorima ne dovodi do povećanja ovlasti Parlamenta.
- 51 U odgovoru na argumente Parlamenta koji se temelje na propustu država članica najprije valja podsjetiti da je u navedenoj presudi od 10. veljače 1983, 230/81 Sud utvrdio da su vlade država članica više puta donijele odluke kojima se, na temelju članka 77. Ugovora o EZUČ-u, članka 216. Ugovora o EEZ-u i članka 189. Ugovora o EZAE-u, utvrđuju privremena mjesta rada institucija.
- 52 Neosporno je da vlade država članica još nisu ispunile svoju obvezu utvrđivanja sjedišta institucija u skladu s gore navedenim odredbama Ugovora. Ipak, kako to uostalom navodi navedena sudska praksa, ta okolnost nikako ne podrazumijeva povećanje margine prosudbe Parlamenta u izvršenju njegove ovlasti određivanja unutarnje organizacije. Stoga je Parlament dužan poštovati ovlasti vlada država članica da utvrđuju sjedište institucija kao i u međuvremenu već donesene privremene odluke koje se na to odnose.
- 53 Valja istaknuti da je Parlament priznao da svrha rezolucije o kojoj je riječ nije bila osigurati premještaj glavnih uprava i da se u njoj predložene mjere trebaju primjenjivati samo ako je riječ o strukturama neophodnima za dobro funkcioniranje institucije.
- 54 Što se tiče osoblja zaduženoga za odbore i izaslanstva, valja podsjetiti da je Sud u svojim prijašnjim presudama utvrdio da države članice ni u jednom trenutku nisu dovele u pitanje praksu Parlamenta da održava sastanke svojih odbora i klubova zastupnika u Bruxellesu (navedena presuda od 10. veljače 1983., 230/81, t. 48.). Stoga Parlament može opravdano smatrati da je u Bruxellesu neophodno imati osoblje koje je potrebno za održavanje tih sastanaka.
- 55 Što se tiče osoblja zaduženog za aktivnosti informiranja i odnosa s javnošću, iz onog što je prethodno navedeno o Središnjem uredu za medije proizlazi da je opravdano da odjeli zaduženi za odnose s medijima i, općenitije, za informiranje imaju potrebno osoblje.
- 56 Što se tiče osoblja zaduženog za studije i istraživanje, Parlament smatra da dotične službe rade izravno s parlamentarcima i da je važno da ovi potonji mogu u svakom trenutku imati na raspolaganju znanstveno osoblje i imati pristup knjižnici. Valja priznati da je na

Parlamentu da u okviru svoje ovlasti određivanja vlastite unutarnje organizacije procijeni potrebu premještaja u Bruxelles osoblja korisnog za ispunjenje zadaća tog ureda.

- 57 Što se tiče ostalog osoblja iz točke 10. rezolucije, dostatno je istaknuti prije svega da je riječ o osobama koje su uglavnom pozvane raditi izravno za određene zastupnike. zatim je riječ o osobama koje su zbog svoje funkcije nadzora i podrške pozvane raditi na istom mjestu kao i drugi uredi navedeni u točki 10. rezolucije. Valja priznati da je u oba slučaja riječ samo o malom dijelu kategorije osoblja Parlamenta koja je uzeta u obzir.
- 58 Stoga valja utvrditi da premještaja osoblja koji proizlaze iz sporne rezolucije ne prekoračuju marginu prosudbe koju Parlament ima u okviru svoje ovlasti određivanja vlastite unutarnje organizacije. Dakle, nije utvrđeno da su ti premještaja bili takvog obima da dovode u pitanje odluke vlada država članica i osobito članak 4. navedene odluke od 8. travnja 1965.
- 59 Odluke u području nekretnina koje eventualno podrazumijeva provedba rezolucije predstavljaju samo sporedni aspekt spora, kako je to luksemburška vlada izričito priznala, pa nisu takve prirode da dovedu u pitanje zakonitost pobijane rezolucije.
- 60 Tužbeni razlog koji se temelji na nenadležnosti Parlamenta nije osnovan te ga stoga valja odbiti.
- 61 Iz svega navedenog proizlazi da treba odbiti i tužbu u predmetu C-39/89.

Troškovi

- 62 Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika stranka koja ne uspije u postupku snosi troškove, ako je takav zahtjev postavljen. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužbe se odbijaju.**
- 2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 28. studenoga 1991.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: francuski